

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 547/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. septembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpenej JUDr. Evou Borovskou, Advokátska kancelária, Štefánikova 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 41 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 161/2015 a jeho rozsudkom z 19. januára 2016, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 128/2016 a jeho rozsudkom zo 14. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 41 ods. 1 a čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 161/2015 a jeho rozsudkom z 19. januára 2016, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 128/2016 a jeho rozsudkom zo 14. februára 2017.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou zo 7. októbra 2015 domáhala zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov za trvania manželstva podľa § 148a ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže žalovaný, s ktorým uzatvorila manželstvo, vykonáva podnikateľskú činnosť, je spoločníkom a súčasne konateľom v spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] Manžel – žalovaný s podaním návrhu súhlasil.

2.1 Okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Krajský súd ako súd odvolací napadnutým rozsudkom potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu s odôvodnením, že *„súd prvej inštancie postupoval správne, keď sa v preskúmvanej veci so zreteľom na znenie citovaného ust. § 148a ods. 2 Občianskeho zákonníka zaoberal otázkou, či možno žalovaného (manžela žalobkyne) považovať za osobu, ktorá je držiteľom živnostenského alebo iného oprávnenia na výkon podnikateľskej činnosti; ktorú správne v súlade s ust. § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka definoval ako činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť; a dospel i k správnejmu záveru, že žalovaného, ktorý je spoločníkom obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] kde zároveň vykonáva funkciu konateľa, za takúto osobu považovať nemožno. Na základe uvedeného správne súd prvej inštancie uzavrel, že zákonom stanovené predpoklady na zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov - žalobkyne a žalovaného, ktorí sú manželmi, za trvania manželstva podľa ust. § 148a ods. 2 Občianskeho zákonníka v preskúmvanej veci nie sú splnené.“*

3. Sťažovateľka vyčíta všeobecným súdom mechanickú aplikáciu Občianskeho zákonníka a poukázanie na § 2 Obchodného zákonníka považuje za vytrhnuté z kontextu. Podľa jej názoru v prípade, že jeden z manželov vystupuje ako konateľ či spoločník

spoločnosti s ručením obmedzeným, svojím konaním môže spôsobiť škodu, za ktorú ručí celým svojím majetkom v zmysle § 135a Obchodného zákonníka, môže mu hroziť peňažný trest v trestnom konaní v zmysle § 56 Trestného zákona a môžu mu byť uložené sankcie v zmysle § 13 ods. 1 písm. b) zákona o registri partnerov verejného sektora, čím v dôsledku výkonu činnosti konateľa priamo ohrozuje i majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Zákonodarca mal podľa mienky sťažovateľky nepochybne záujem poskytnúť ochranu pred rizikovými činnosťami manželov, keď sa podnikatelia, nielen živnostníci či konatelia verejnej obchodnej či komoditnej spoločnosti, ale aj konatelia spoločností s ručením obmedzeným zodpovedajú a ručia za záväzky spoločnosti celým svojím majetkom na rozdiel od zamestnancov, ktorých zodpovednosť za spôsobenú škodu je limitovaná priamo zákonníkom práce. Podľa sťažovateľky všeobecné sudy jej neposkytli ochranu ako nepodnikajúcej osobe a formalisticky aplikovali § 148a ods. 2 Občianskeho zákonníka bez úvahy a možnosti aplikácie ustanovení, ktoré by bolo možné na daný skutkový stav aplikovať analogicky, tak aby bol naplnený účel a cieľ zákona, a to ochrana nepodnikajúceho manžela, resp. manžela, ktorý je ohrozený činnosťou, ktorá môže mať reálne negatívny dopad na majetok a život rodiny.

4. Sťažovateľka navrhla vydať nález, ktorým ústavný súd konštatuje, že okresný súd a krajský súd napadnutým postupom a napadnutými rozsudkami porušili ňou označené ústavné práva, ďalej zruší napadnuté rozsudky všeobecných súdov a vráti im vec na ďalšie konanie, prizná sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 € a prikáže všeobecným súdom uhradiť jej trovy konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

6. Ústavný súd vlastnou činnosťou (dopytom na okresnom súde) zistil, že sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu cestou okresného súdu 31. júla 2017 dovolanie.

6.1 Bez potreby bližších doktrinálnych záverov k označeným ústavným právam sťažovateľky alebo citovania právnych záverov všeobecných súdov uvedených v napadnutých rozsudkoch je potrebné konštatovať, že sťažnosť nie je prípustná.

6.2 Z čl. 127 ods. 1 ústavy pramení, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a ústavný súd až subsidiárne.

6.3 Z princípu subsidiarity vyplýva, že ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto

je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak o tejto ochrane nerozhodujú všeobecné súdy (porov. mutatis mutandis II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

6.4 Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

6.5 Sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie. O dovolaní v jej veci bude rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

6.6 V zmysle už popísaných konklúzií možno uzavrieť, že právny poriadok Slovenskej republiky sťažovateľke poskytuje účinný právny prostriedok ochrany jej základných práv a slobôd, ktorý využila (t. j. podala dovolanie). Inak povedané, v tejto chvíli sa sťažnosť podaná ústavnému súdu javí byť predčasne podaná, keďže existuje iný orgán verejnej moci (najvyšší súd) oprávnený poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľky.

6.7 Posudzujúc sťažnosť sťažovateľky ústavný súd uzatvára, že prijatím sťažnosti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu – najvyšší súd a ústavný súd (porov. mutatis mutandis II. ÚS 1/08, II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 420/2011). Išlo by o taký stav, ktorý je v právnom štáte neaprobateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci,

čo by malo negatívne (a len obťažne odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu.

6.8 Reflektujúc takto pertraktované závery ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2017